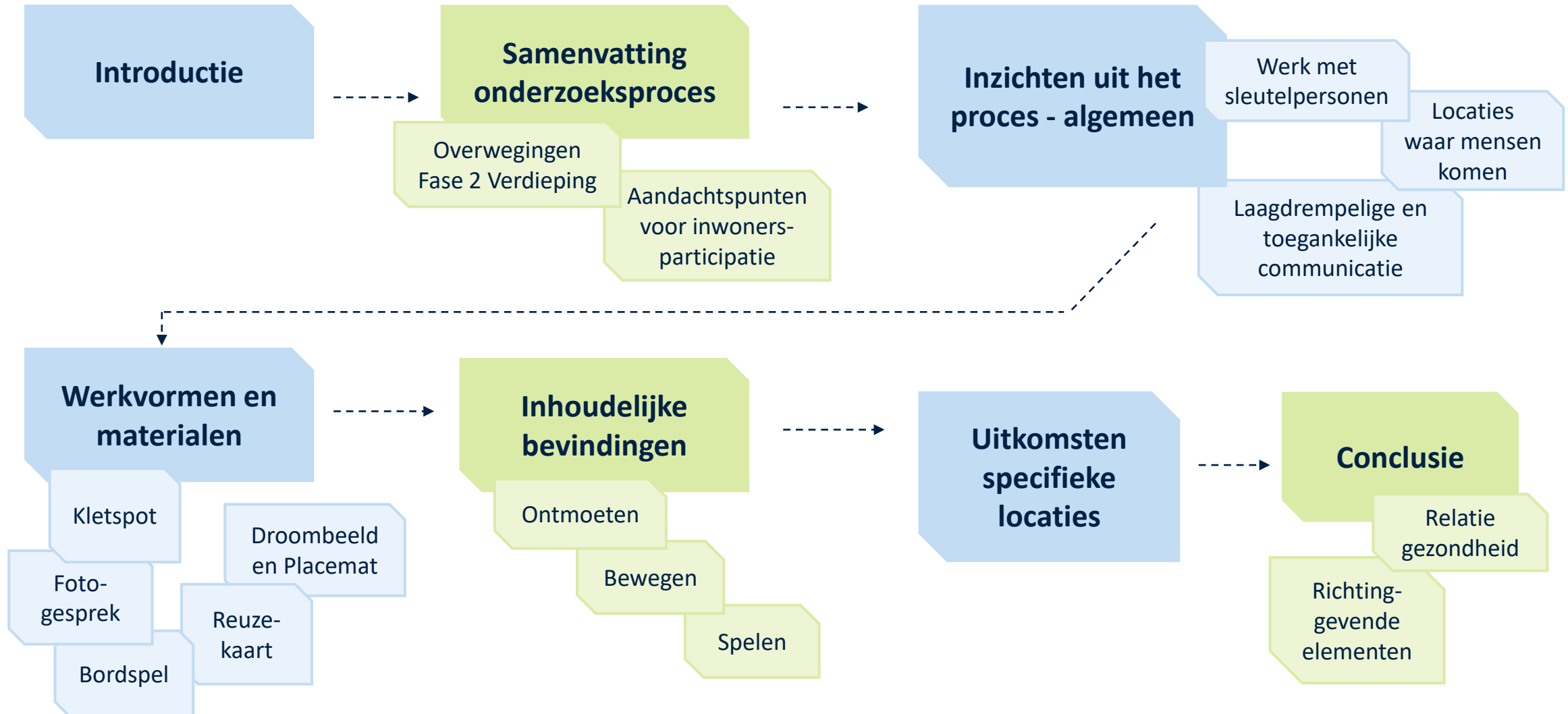

Op weg naar een gezonde leefomgeving

Hoe werken aan inwonersparticipatie?

Wat zijn behoeften, motivaties en randvoorwaarden van inwoners?

Introductie

Dit document is bedoeld om medewerkers van de gemeente Geldrop-Mierlo en andere organisaties te informeren en inspireren rond het vraagstuk van inwonersparticipatie. Twee vragen staan hierin centraal:

- **Hoe kun je diverse inwonersgroepen bereiken en betrekken? (PROCES)**
- **Wat zijn behoeften en motivaties, en randvoorwaarden en wensen van inwoners voor een gezonde leefomgeving? (INHOUD)**

Dit document is voortgekomen uit het onderzoek 'Een fijne wijk maken we samen', dat van maart 2024 tot en met juni 2025 plaatsvond in de wijk de Coevering. Wij werkten hierin (met veel dank !) samen met medewerkers van de gemeente, LEVgroep en andere organisaties, én met inwoners die een sleutelrol spelen in de wijk.

In het onderzoek pasten we diverse strategieën en werkvormen toe en deden hierbij waardevolle inzichten op. Deze delen we in dit document.

Een **gezonde leefomgeving** in de Coevering stond centraal in het onderzoek. Dit thema sluit aan op de ambities voor de wijk van de gemeente, Woonbedrijf en andere organisaties. De inzichten over werkstrategieën en werkvormen en de inhoudelijke bevindingen kunnen echter ook relevant zijn voor de bestudering en aanpak van andere thema's en wijken waarin inwoners betrokken worden.

Een gezonde leefomgeving beschermt tegen gezondheidsrisico's, nodigt uit tot gezond gedrag en ontmoeting tussen mensen, en is aantrekkelijk en prettig om in te leven.

Het project 'Een fijne wijk maken we samen' is een samenwerking tussen GGD West-Brabant, GGD Brabant-Zuidoost, gemeente Roosendaal, gemeente Geldrop-Mierlo, Het PON en Telos, Pharos, Tranzo en provincie Noord-Brabant, en is mede gefinancierd door ZonMw.

Samenvatting onderzoeksproces

Fase 1 Verkenning

Fase 2 Verdieping

Fietsronde met de buurtregisseur

Startfoto

- Keuze indicatoren
- Data verzamelen (bestaande bronnen)
- Toetsing bij professionals

Inventarisatie van en gesprekken met relevante professionals en sleutelpersonen

Gesprekken met inwoners op straat en centrale locaties en tijdens buurtactiviteiten

- Wat vinden ze fijn in de wijk?
- Wat heeft aandacht nodig ?

Resultaat verkenning:

- Cijfers en beleving
- Positieve punten
- Aandachtspunten
- Eerste verbeterideeën
- Mogelijk te betrekken sleutelpersonen

Prioritering

- Actief en sociaal: ontmoeten, bewegen en spelen
- Vier inwonersgroepen

Selectie en bijeenkomsten met sleutelpersonen

Ontwikkeling werkvormen en verdiepende vragen

- Samen met sleutelpersonen
- Aansluitend op kenmerken inwonersgroepen

Groepsgesprekken met inwonersgroepen

- Samen met sleutelpersonen
- Werving via sleutelpersonen, flyers en krantje
- Organisatie en uitvoering bijeenkomsten

Overwegingen bij Fase 2 Verdieping

- De wijkontwikkeling bevindt zich in de **fase van ophalen van input voor verdere planvorming en richtinggevende elementen** voor oplossingen ten aanzien van de uitdagingen van de wijk. We kunnen inzicht krijgen in behoeften en motivaties, randvoorwaarden en ideeën. Er is nog geen duidelijkheid over budgetten, daarom is het niet wenselijk inwoners nu al te betrekken in concrete inrichtingsplannen. Je wil voorkomen dat inwoners verwachtingen krijgen die je niet kunt waarmaken.
- **Er zijn meerdere onderzoeken (geweest):** m.b.t. afval, veiligheid, bevolkingssamenstelling, fotoproject jongeren.
- **‘Sociaal en actief’ zijn nog niet voldoende onderzocht.** Het is een aspect van een gezonde leefomgeving en een grote uitdaging voor deze wijk.
- **Aandacht voor diversiteit in de wijk** → verschillende inwonersgroepen betrekken, met name groepen die minder in beeld zijn bij de gemeente en instanties: kinderen, moeders en vaders met een buitenlandse herkomst en 65-plussers

Aandachtspunten voor inwonersparticipatie

Inwoners verschillen in leeftijd, levensfase, sociaaleconomische kenmerken of culturele achtergrond en veel andere kenmerken. **Inwonersgroepen** die zich onderscheiden op deze kenmerken hebben veelal verschillende **behoeften en verwachtingen**, omdat zij vanuit andere referentiekaders denken en leven. Wat “normaal”, belangrijk of mogelijk is, varieert tussen de inwonersgroepen. Waar de ene groep zich stoort aan afval en de buurt slecht onderhouden vindt, noemt de andere groep de buurt schoon en netjes.

Ook **binnen een inwonersgroep** met overeenkomstige kenmerken als leeftijd of culturele achtergrond, zijn individuele inwoners divers in hun voorkeuren en mogelijkheden. Waar de ene 65-plusser dolgraag meedoet aan sociale activiteiten, gaat de ander liever in zijn eentje wandelen of fietsen.

Het is dus relevant om te investeren in het bereiken en betrekken van **diverse inwonersgroepen** en te streven naar een **brede vertegenwoordiging binnen iedere groep**. Een uitdaging!

Het schaalniveau doet er toe:

Meedenken over een onderwerp is betekenisvol voor inwoners als ze er belang bij hebben, als het herkenbaar is uit het eigen leven en gaat over de eigen straat of buurtje, of over locaties in de wijk waar mensen zelf regelmatig komen.

Praat je over een hele wijk of het hele dorp, dan voelen veel mensen zich daar minder bij betrokken.

Inzichten uit het proces - algemeen

Aandacht voor tijd, timing en flexibiliteit

Tijd

- Neem ruim tijd voor afstemming en relaties opbouwen met professionals en inwoners.
- Persoonlijk contact via fysieke ontmoeting, telefoon of Teams, werkt vaak beter en sneller dan via email.
- Wees realistisch over wat je in een bepaalde tijd kan bereiken.

Timing

- Maak gebruik van momentum en energie in de wijk en bij specifieke sleutelpersonen.
- Werk na opbouw van relaties in compacte periodes. Dit vergt agendaruimte!.

Flexibiliteit

- Wees flexibel in je beschikbaarheid (weekend, avonduren).
- Ben bereid tot aanpassingen in je plan van aanpak en planning.
- Geef niet op als iets niet meteen lukt. Vaak lukt het via een andere weg alsnog.

Werkstrategieën bereiken en betrekken - 1

Werk met sleutelpersonen. Dat zijn actieve inwoners of vrijwilligers én professionals die in de wijk met de inwoners werken

Bezoek de wijk met een gebiedsregisseur en/of andere mensen die de wijk goed kennen, en ga zelf ook vaker lopend of fietsend op verkenning.

- Je ziet zelf, hoort en ervaart wat er speelt in de wijk.
- Ter verkenning en ook verderop in het proces nuttig, omdat je informatie beter kunt relateren aan wat er leeft in de wijk.

Identificeer sleutelpersonen via gesprekken met professionals en door aan te sluiten bij wijkoverleg en georganiseerde activiteiten en groepen.

- Je profiteert van de nabijheid van sleutelpersonen; zij overbruggen de afstand tussen jou en de inwoners.
- Je leert sneller en meer over de wijk en de bewoners.
- Je maakt betere keuzes in wat je aan inwoners vraagt, hoe en waar je dat doet (bijvoorbeeld keuze en invulling werkvormen).
- Sleutelpersonen voelen erkenning van hun ervaring en deskundigheid. Je bouwt wederzijds vertrouwen op.
- Je kunt sleutelpersonen vragen om namens jou met inwoners te communiceren, bijv. om ze uit te nodigen voor een gesprek.

Bouw je netwerk van sleutelpersonen op: maak kennis met hun; vraag naar hun ervaringen in de wijk, en informeer over jouw doelen; vraag of ze willen meedenken over hoe deze te realiseren. Laat hun aangeven hoe ze willen meewerken.

- Sleutelpersonen met een buitenlandse herkomst die een vreemde taal spreken kunnen mogelijk vertalen tijdens een gesprek.

Houd sleutelpersonen regelmatig op de hoogte van voortgang, resultaten en vervolgstappen.

Werkstrategieën bereiken en betrekken - 2

Vind, spreek en nodig inwoners uit op locaties waar ze vaak komen

Vraag sleutelpersonen waar diverse inwonersgroepen te bereiken zijn voor verkennende gesprekken.

- Je bespaart tijd door dit direct te horen van sleutelpersonen.
- Sleutelpersonen voelen zich erkent in hun deskundigheid

Bezoek geplande buurtactiviteiten en knoop daar aan de hand van enkele korte vragen gesprekjes aan. Bijv. buurtspeelmiddag, buurtbarbecue, opruimdag, enz..

- Geeft een verkennend beeld.
- Het is laagdrempelig voor inwoners: gesprek kan kort zijn.
- Je spreekt mensen in hun eigen leefomgeving.
- Mensen kunnen hun eigen mening geven (1-op-1 gesprek).
- Op buurtactiviteiten is een gemoedelijke positieve sfeer.
- Je kunt relatief veel mensen in korte tijd spreken.
- Nadelen: weinig verdieping; mogelijk taalbarrière; geen interactie tussen inwoners in het gesprek

Spreek inwoners aan op sleutellocaties in de wijk, en stel dan enkele korte vragen. Bijv. bij winkelcentrum, school, kinderopvanglocatie, wijkcentrum, enz.

- Nadelen: weinig verdieping; mogelijk taalbarrière; geen interactie tussen inwoners in het gesprek

Benut bestaande activiteiten en groepen om verkennende en/of verdiepende groepsgesprekken te houden met specifieke groepen inwoners.

- Je spreekt inwoners in een vertrouwde omgeving.
- Locatie en tijdstip zijn bekend en garandeert goede opkomst.
- Nadeel: Deelnemers kennen elkaar al en kunnen zich geremd voelen in het uiten van hun eigen mening.

Werkstrategieën bereiken en betrekken - 3

Zorg voor laagdrempelige en toegankelijke communicatie

Benut diverse communicatiemethoden, zoals face-to-face contact (van sleutelpersonen met de inwoners), flyers / posters, schoolberichten en wijk- of dorpskrant (bijv. Middenstandsbelangen)

- Diversiteit van inwoners vraagt om diverse communicatiemethoden en middelen.
- Je bereikt meer én een meer diverse groep inwoners.

Vraag sleutelpersonen wat geschikte manieren zijn om inwoners uit te nodigen. Vraag hun zelf inwoners uit te nodigen via hun eigen netwerk en communicatiekanalen.

- Je bespaart tijd door dit direct te horen van 'deskundigen'.
- Sleutelpersonen voelen zich erkent in hun deskundigheid

Houd de vragen voor een interview of groepsgesprek eenvoudig. Enkelvoudige en open vragen werken goed.

- Je krijgt antwoorden die beter aansluiten op de vraag.

Laat teksten en woordkeuze in vragen door sleutelpersonen en/of een tolk verbeteren.

- Je communicatie is begrijpelijker voor de inwoners en daardoor effectiever.

Gebruik bij interviews op straat geen vragenlijst en maak geen geluidsopname; maak achteraf aantekeningen.

- De gesprekken zijn zo informeler; mensen zullen eerder hun eigen mening geven.

Werkvormen en materialen

Nabij de belevingswereld

Werkvormen en materialen die gericht zijn op wat mensen doen, waar ze wonen en komen, met wie en hoe (de belevingswereld), zorgen voor herkenbaarheid en begrip. Het helpt inwoners om hun mening te vormen en hun ervaring, behoeften en motivaties, randvoorwaarden en wensen, en ideeën te uiten. De informatie die je ophaalt wordt betekenisvoller.

Begeleiding van het gesprek

- Veel werkvormen werken met kleine groepjes. Bij elk groepje hoort een gespreksleider. De gespreksleider legt de werkvorm uit en leidt het gesprek, houdt de tijd in de gaten en zorgt voor interactie tussen de deelnemers.
- Geef vooraf een duidelijke instructie / training met o.a. deze aandachtspunten: :
 - ✓ alle deelnemers zijn ongeveer evenveel aan het woord;
 - ✓ deelnemers luisteren met respect naar elkaar en reageren om beurten op elkaar;
 - ✓ verdieping ontstaat door het stellen van 'doorvragen' (zet deze op het antwoordformulier);
 - ✓ de antwoorden op de vragen, eventueel samengevat, worden op het antwoordvel geschreven (dit vormt de data / informatie);
 - ✓ er is tijd voor meerdere vragen; spreek daarom af hoe lang het gesprek over één vraag mag duren.
- Tip: geef één begeleider een vrije rol om gespreksleiders te stimuleren bij doorvragen, interactie of noteren van antwoorden

Tip: Combineer de rol van tolk en gespreksleider niet in één persoon, voor focus op een beperkt aantal taken.

Aantrekkelijke setting

Werkvormen en materialen toepassen in gesprekken met inwonersgroepen. vraagt om een passende setting. Denk aan bestaande activiteiten en groepen waar inwoners op een vaste dag en tijd samenkomen, zoals een vrouwen-groep of BSO-groep. Denk ook aan het organiseren van (nieuwe) bijeenkomsten die aantrekkelijk zijn: gezellig, op een vertrouwde goed bereikbare locatie en geschikte dag en tijd. Sluit aan op de cultuur en biedt inwoners iets om van te genieten, bijv. koffie, thee en iets lekkers.

Spelvormen

Spelvormen maken het gesprek leuker, actiever, meer beeldend en interactiever. Deelnemers doen met plezier mee en houden het langer vol.

Visuele methoden

Visuele middelen bevorderen herkenning, begrip en beantwoording van vragen. Ook stimuleert het ideevorming en verbeelding. Zo wint het gesprek aan kwaliteit, zeker bij anderstaligen.

Werkvorm Kletspot

Beschrijving

Groepjes van drie tot vier personen trekken om beurten een kaart met een vraag uit de pot. De kaarttrekker leest de vraag hardop voor en geeft als eerste antwoord. De andere personen reageren hierop. De gespreksleider stelt bij elke vraag verdiepende vragen. Als per vraag ongeveer 10 minuten besteed wordt, kunnen in een uur tijd zes vragen aan bod komen. Bij sommige vragen horen foto's. Na afloop kan met de hele groep deelnemers nog een gezamenlijk gesprek plaatsvinden, waarin afsluitend één of twee inhoudelijke vragen aan bod komen. Ook kan een gezamenlijke evaluatie plaatsvinden.

Tip 1

Stel eenvoudige open vragen die mensen uitnodigen over hun eigen ervaringen, voorkeuren en ideeën te praten.

Tip 2

Zorg voor een handzaam antwoordformulier voor de gespreksleider, waarop verdiepende 'doorvragen' staan en ruimte is voor antwoorden.

Geschiktheid

In verdiepende fase om meer inzicht te krijgen in de diversiteit aan wensen (wat?), behoeften en motivaties (waarom?) en in de (on)mogelijkheden en ideeën van inwoners rond een gezonde leefomgeving.

Het legt bovendien een basis voor toekomstige betrokkenheid bij het thema.

Voordelen

- Deelnemers vinden het leuk en gezellig.
- Er ontstaat interactie tussen de deelnemers. Dit geeft voeding aan het gesprek; overeenkomsten en tegenstellingen komen naar voren.
- De spelvorm en gebruik van foto's verlagen de drempel om mee te doen in het gesprek.

Nadelen

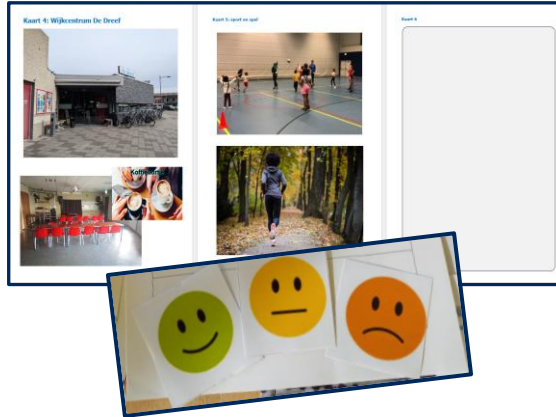
- Taal kan een barrière vormen
- Bij elke groep van drie tot vier deelnemers is een gespreksleider, en soms daarnaast ook een tolk nodig.
- Niet iedereen durft de eigen mening te geven in het bijzijn van andere bekende mensen.

Werkvorm Fotogesprek

Beschrijving

Groepjes van max. vier inwoners gaan o.l.v. een gespreksleider in gesprek aan de hand van een set van vijf fotokaarten. Op elke fotokaart staan twee foto's over een thema waarover het gesprek moet gaan. De fotokaarten worden één voor één besproken, in twee stappen:

- 1) Deelnemers kiezen ieder twee smileys ('blij, neutraal, niet blij') bij de twee foto's op de kaart.
 - 2) Elke deelnemer licht de gekozen smileys toe.
- Hieruit volgt een gesprek over wat goed en belangrijk is voor de wijk op dit thema. Daarna volgt de tweede kaart, enz.
- Aan het einde is er de mogelijkheid om individueel of in tweetallen op een lege kaart met woorden of beelden (tekening) aan te geven wat men nog meer belangrijk vindt op de gekozen thema's.

Geschiktheid

Zeer geschikt in verdiepende fase voor groepen met minder Nederlandse taalvaardigheid en mensen die eventueel ook minder bekend zijn in het gebied. Het levert inzicht in de diversiteit aan behoeften en motivaties en (on)mogelijkheden en ideeën van inwoners rond het gespreksonderwerp. Het legt ook een basis voor toekomstige betrokkenheid bij de thema's.

Voordelen

- Foto's verlagen de taalbarrière en maken abstracte thema's concreter en meer herkenbaar.
- Beelden roepen gemakkelijk emoties, meningen en voorkeuren op.
- Door eerst een individueel oordeel te vragen over de foto komen verschillende meningen, behoeften en motivaties aan het licht.
- Interactie: deelnemers reageren op elkaars observaties en voorkeuren. Dat kan onderlinge herkenning en begrip bevorderen en draagt zo bij aan sociale verbondenheid.

Nadelen

- In een uur tijd kun je vier of maximaal vijf fotokaarten bespreken.
- Vind je de vrije opdracht belangrijk, dan moet je meer tijd uittrekken of een tweede sessie organiseren.

Tip

Pas deze werkvorm toe bij een bestaande groep, bijv. van Vluchtelingenwerk of een andere maatschappelijke organisatie. Deelnemers kennen elkaar dan al in bepaalde mate, soms lang, soms kort. Laat de begeleider van de groep ook aanwezig zijn, bijvoorbeeld in de rol van gespreksleider of tolk. Zo creëer je een veilige setting.

Werkvorm Bordspel

Beschrijving

Inwoners spelen in groepjes van vier o.l.v. een spelleider een bordspel, variant van Ganzenbord. Op vijf vakjes staat een vraagteken (?). Op zeven vakjes staat een uitroepteken (!). Als de speler op een ?-vakje komt, trekt hij/zij een vraagkaart. Bij een !-vakje trekt men een actiekaart. Aan de hand van een vraagkaart gaat de groep in gesprek, maximaal 10 minuten per vraag. Zodra de tijd op is (bijv. 60 minuten) of alle spelers het eindpunt hebben bereikt, kan een gezamenlijk nagesprek volgen aan de hand van deze vragen: Wat kunnen jullie of andere inwoners zelf doen? Wat kan jullie hierbij helpen?

Geschiktheid

In verdiepende fase met inwoners die het traditionele Ganzenbordspel of andere bordspelen kennen. Het levert inzicht in behoeften en motivaties, en randvoorwaarden en wensen, en mogelijkheden op van inwoners.

Tip

Als er meer tijd beschikbaar is, kan de spelduur langer gemaakt worden door:

- Meer tijd te nemen per vraag, met mogelijk meer verdieping in de antwoorden.
- Meer vragen te bespreken. Dan is het zinvol om aan meer vakjes op het spelbord een vraag te koppelen.

Voordelen

- De spelvorm maakt het leuk en gemoedelijk; ook bevordert het dat er tempo in zit (spelers willen vooruit met hun pionnen)
- Een groepsgrootte van max. vier personen bevordert dat iedereen actief meedoet.
- Deelnemers waarderen de mooie vormgeving met herkenbare beelden van het spel.

Nadelen

- Het spel is in het Nederlands. Inzet tolk is mogelijk, maar daardoor zal het spel iets langer duren.
- Sommige mensen zijn erg gericht op de voortgang in het spel zelf en hebben minder interesse in een inhoudelijk bijdrage aan het gesprek.

Werkvormen Reuzekaart

Beschrijving

Groepjes van max. vier kinderen tekenen op één plattegrond van de wijk (groot formaat) waar ze vaak komen en beschrijven wat ze daar doen, bijv. hun looproute naar school, plekken waar ze spelen en plekken waar ze niet mogen of willen zijn, of waar ze iets willen doen maar dat nu nog niet kunnen.

Ze markeren de plekken met groene of rode stickertjes als respectievelijk 'leuk' en 'niet leuk' en lichten hun keuze toe. De gespreksleider noteert op het antwoordformulier wat kinderen vertellen.

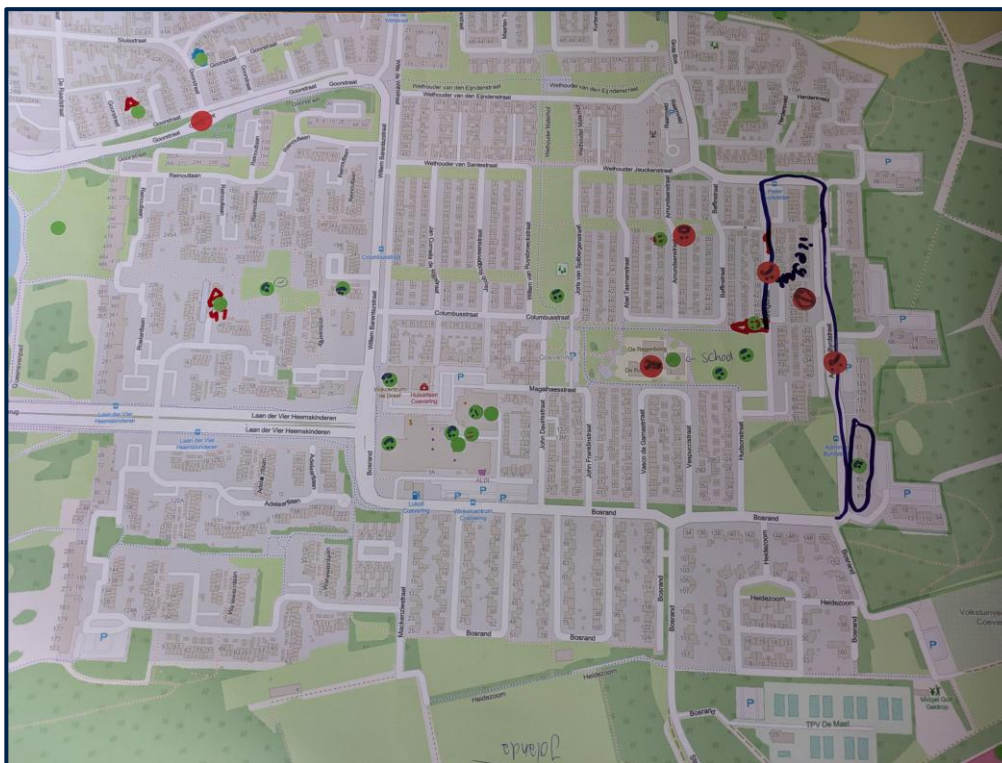
Tip

Formuleer enkele eenvoudige open vragen die dicht bij de beleving van kinderen liggen, zoals: Waar speel je vaak? en Waar kom je liever niet? En vraag ook door: Waarom daar? Wat is er fijn op die plek? of Wat niet?

Geschiktheid

In verdiepende fase, specifiek voor inzicht in beleving en belangen ten aanzien van de buitenruimte in een geselecteerd gebied. Uitgevoerd met kinderen van 9-12 jaar gericht op spelen, sociale contacten, groen en veiligheid. Kan ook met volwassenen met aangepaste vragen.

Voordelen

- Bevordert het gesprek tussen kinderen (of volwassenen).
- Creatieve vorm: zelf intekenen, stickers plakken en schrijven.
- Werkt goed in combinatie met werkvorm Droombeeld

Nadelen

- Kaart lezen kan lastig zijn voor jonge kinderen.
- Kaarten van internetbronnen bevatten vaak meer details dan nodig.

Tip

Kies een goed leesbare kaart, waarop voor de deelnemers bekende plekken goed herkenbaar zijn, zoals de school, speelplekken, parkeerplaats, winkels en grote wegen.

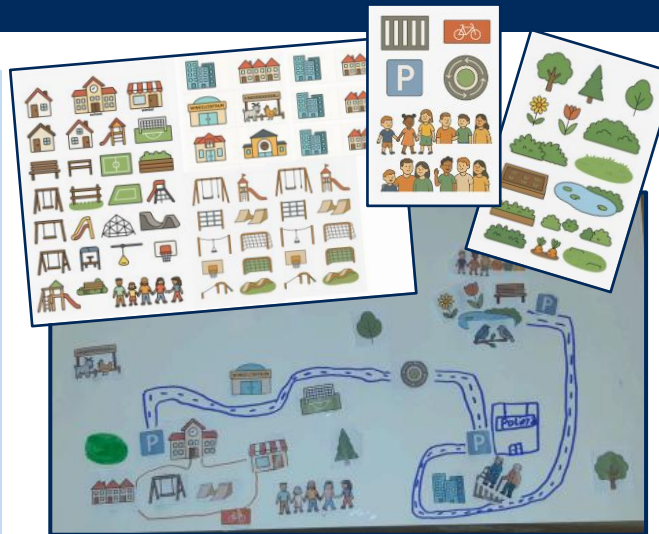

Werkvormen Droombeeld en Placemat

Beschrijving

Inwoners krijgen een envelop of vellen met een set foto's of afbeeldingen, schaar, lijm, kleurpotloden, stiften en een groot leeg vel. Hiermee mag ieder individueel een droombeeld voor de wijk, of specifieke plek creëren. Ieder laat zien wat hij/zij daar wil doen of beleven, en wat daarvoor belangrijk is. Om beurten laten ze hun beeld vervolgens in de grotere groep of in kleine groepjes aan elkaar zien en lichten toe wat ze hebben gemaakt.

Een volgend onderdeel is dat men in groepjes van bijv. vier personen prioriteert. Ieder schrijft eerst individueel de vijf meeste belangrijke kenmerken van de eigen 'ideale' wijk in één vak op een gezamenlijke placemat (groot vel, verdeeld in bijvoorbeeld vier vakken). Daarna bespreken ze in het groepje de overeenkomsten en verschillen. Vervolgens mag ieder met stickers een top 5 aangeven op de hele placemat van het groepje. Zo kan iemand ook bij een geprioriteerd aspect van een ander een sticker plakken. Door de stickers op het hele vel op te tellen ontstaat een top 5 van het groepje. Deze vijf kenmerken worden in het midden van de placemat genoteerd. Tot slot bespreekt men in de grote groep welke de meest genoemde belangrijke punten zijn.

Tips

- Zorg dat iedereen aan de beurt komt om het droombeeld toe te lichten.
- Houdt rekening met de spanningsboog van kinderen, ook bij gebruik van creatieve werkvormen. Dit varieert per schoolpopulatie.
- Wissel verschillende werkvormen af met beweegactiviteiten of verspreid ze over een langere periode.
- Verwachtingenmanagement is een aandachtspunt; zorg dat deelnemers weten dat niet alles haalbaar is.

Geschiktheid

In verdiepende fase, specifiek voor inzicht in behoeften en wensen ten aanzien van de buitenruimte in een geselecteerd gebied. Uitgevoerd met kinderen van 9-12 jaar gericht op spelen, sociale contacten, groen en veiligheid. Kan ook met volwassenen met aangepaste vragen.

Voordelen

- Inwoners komen tot concrete en soms verrassende of innovatieve ideeën
- Inwoners worden enthousiast, er ontstaat meer betrokkenheid op het thema.
- Bevordert interactie tussen inwoners
- Weinig last van taalbarrière
- De placemat stimuleert verder te denken dan de eigen voorkeur. Door de gezamenlijke prioritering ontstaat een beeld van gedeelde behoeften en motivaties.

Nadelen

- Kinderen kunnen de concentratie verliezen, zeker als meerdere werkvormen gecombineerd worden in één sessie.
- Sommige inwoners vinden het creatieve werk niet leuk.

Algemene inhoudelijke bevindingen

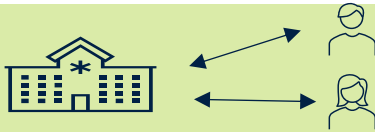
Thema's die aandacht vragen in de Coevering volgens inwoners en professionals (uit verkennende fase)

Fysieke omgeving: schoon, veilig en groen

- Afval
- Inrichting en onderhoud buitenruimte
- Fysiek en sociaal veilig

Relaties tussen inwoners en instanties

Wonen

Sociaal en actief

- Ontmoeten
- Bewegen
- Spelen

Inwoners

Professionals

Bestaanszekerheid en stabiliteit

Inwonerssamenstelling

- Diversiteit
- Kwetsbare omstandigheden
- Sociale cohesie

Voorzieningen

- Zichtbaarheid
- Activiteiten
- Toegankelijkheid

**Focus
verdiepen
de fase**

Behoeften en motivaties

Algemeen

- **Sociale verbinding en meedoen:** andere en nieuwe mensen ontmoeten en samen dingen doen; verbondenheid en gezelligheid ervaren; meedoen aan de samenleving.
- **Ontspannen en genieten:** mentale ontspanning, zorgen vergeten; lekker eten; iets fijns doen, iets om je op te verheugen.

Deze behoeften gelden voor veel mensen **ook voor de thema's Bewegen en Spelen.**

Sociale verbinding is echter niet van toepassing als mensen individueel bewegen en spelen.

Ouders met een buitenlandse herkomst

Persoonlijke ontwikkeling en integratie:

- samen (met en van elkaar) leren: de taal, over de wijk en 'hoe het werkt' in de gemeente;
- vaardigheden opdoen en eigen empowerment;
- beter integreren in de wijk, gemeente en land.

Kinderen

Samen plezier maken en sociale ontwikkeling:

samen met andere kinderen spelen, vriendschap sluiten en met vriendinnen onderling kunnen kletsen.

Ouderen

Minder eenzaam voelen: door het wegvallen van partner en/of vrienden willen veel (oudere) ouderen meedoen aan sociale activiteiten.

Randvoorwaarden en wensen

Algemeen

- **Toegankelijkheid van activiteiten**
 - informatie over wat, waar, wanneer beter beschikbaar maken via diverse kanalen, ook geschikt voor mensen met beperkte taal- of digitale vaardigheden.
 - laagdrempelig aanmelden
 - betaalbaar
 - bereikbaar
- **Passende activiteiten**
 - voor diverse leeftijdsgroepen en doelgroepen
 - passende programmering (thema's, dag en tijden)
- **Inclusiviteit:** gevoel van welkom zijn en acceptatie ('ook met hoofddoek').
- **Goede ontmoetingsplekken:** binnen en buiten, fysiek nabij, goed en veilig bereikbaar, schoon en groen/bloemrijk.

Deze randvoorwaarden
gelden vaak ook voor de
thema's Bewegen en Spelen.

Ouders met een buitenlandse herkomst

- Activiteiten die aansluiten op specifieke culturele waarden en normen, zoals activiteiten uitsluitend voor vrouwen.
- Informatie over ontmoetingsplekken, activiteiten en plekken om te bewegen en genieten (groene omgeving binnen en buiten de wijk). Veel ouders weten niet wat er waar voor wie te doen is of waar ze mooi kunnen wandelen of fietsen.
- Ontmoetingsplekken binnen en buiten (overkapt): zij hechten aan elkaar buiten hun eigen huis te kunnen ontmoeten, ook bij koud of nat weer. Ze wonen vaak in kleine huizen met een groot gezin.

Ouderen

- Informatie en aanmelding rond activiteiten niet uitsluitend digitaal.
- Veiligheid: ouderen voelen zich vaak sneller onveilig in de buitenruimte, zowel sociaal als fysiek. Fysiek: bijv. snelle fietsers, scooters, fatbikes die op een gedeeld fiets- en wandelpad rijden.

Bevorderen van (beter) contact met burens en buurtgenoten

Ideeën van inwoners

- Begeleiding van mensen met een buitenlandse herkomst bij de integratie. Hierin ook aandacht voor het leggen van contacten met burens en buurtgenoten.
- Overbruggen van taalbarrière. Taal vormt een drempel voor integratie; als taal beter wordt kan het de persoonlijke groei én integratie in de wijk bevorderen.
- Buurtactiviteiten organiseren
- Minder wisseling van bewoners
- Elkaar aanspreken op ongepast gedrag

Uitkomsten - Bewegen

Behoeften en motivaties

Algemeen

*Naast sociale verbinding en ontspanning
(zie Behoeften en motivaties Ontmoeten)*

- **Lichamelijke gezondheid en vitaliteit**
 - lenig, gezond en vitaal blijven
- **Mentale gezondheid**
 - genieten van de natuur / omgeving, tot rust komen
 - voldoening vinden
 - weerbaarheid van kinderen
- **Praktische redenen om te bewegen**
 - hond uitlaten
 - lekker weer

Kinderen

Bij kinderen is een specifieke behoefte voor bewegen de lichamelijke en sociale ontwikkeling, denk aan motoriek, coördinatie, weerbaarheid, enz.

Uitkomsten - Bewegen

Randvoorwaarden en wensen

Algemeen

- *Net als bij ontmoeten:*
Een **divers aanbod en toegankelijke informatie** over wat er waar aan beweegactiviteiten te doen is, bijv. ook over natuurgebieden nabij de wijk.
- *Net als bij ontmoetingsplekken:*
Een **goede inrichting en onderhoud van de buitenruimte** om te bewegen, bijvoorbeeld:
 - bankjes om te rusten tijdens een wandeling of fietstocht;
 - gescheiden fiets- en wandelpaden
- **Beweegroutes** in / door de wijk

Ouders met een buitenlandse herkomst

Beweeg- en sportactiviteiten uitsluitend voor vrouwen, zoals zwemles of zwemuurtje of gymnastiek.

Kinderen

- Meer sportmogelijkheden in de wijk
- Voetbalgoals en basket

Ouderen

Veiligheid: zie randvoorwaarden en wensen Ontmoeten
Beweegvoorzieningen buiten (yogastoel, fitness toestellen)

Behoeften en motivaties

Algemeen

Naast **sociale verbinding en ontspanning** (zie Behoeften en motivaties Ontmoeten):

- **Uitdaging**
 - fantaseren,
 - kletsen met vrienden(innen)
 - iets leuks of spannends doen
- **Autonomie**
 - kunnen doen wat ze graag willen doen
 - zelfstandig naar speelplek kunnen gaan

Deze behoeften en motivaties hebben alle een relatie met **gezondheid en ontwikkeling** van kinderen.

Ouders met een buitenlandse herkomst

Voor ouders is een motivatie voor het spelen van hun kinderen dat het ook de sociale verbinding bevordert tussen de ouders. Ze gaan graag met het hele gezin naar een speelplek waar ze ook andere gezinnen ontmoeten.

Randvoorwaarden en wensen

Algemeen

- **Diverse** speelvoorzieningen en toestellen: meer gevarieerd, voor alle leeftijden.
- **Toegankelijk en bereikbaar**
 - nabij huis
 - verkeersveilige oversteken
 - betaalbaar
- **Goede kwaliteit speelomgeving**
 - uitdagend om te spelen (bijv. klimmen)
 - duurzaam materiaal
 - schoon en onderhouden
 - groen en bloemrijk of in park
 - picknicktafels of bankjes voor ouders
 - sociaal veilig (bijv. blowende jongeren)
 - toezicht en handhaving

Ouders met een buitenlandse herkomst

Deze groep ouders hecht gemiddeld gezien meer belang aan veilig en schoon:

- zachte ondergrond
- geen water i.v.m. verdrinkingsgevaar
- toezicht
- geen zand en/of water vanwege vies worden.

Meer (speel)activiteiten in de vakanties.

Kinderen

Plekken waar andere kinderen zijn om samen te spelen.

Uitkomsten – Locaties in de wijk

Specifieke randvoorwaarden en wensen voor ontmoeten, bewegen en spelen op deze locaties

Wijkcentrum De Dreef

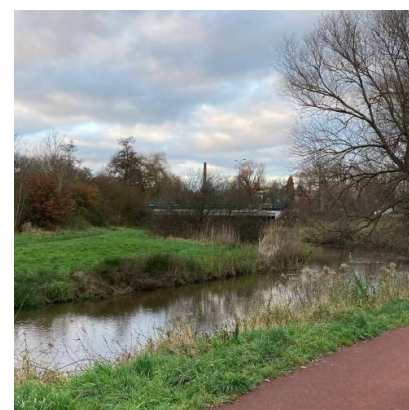
Zorg dat het een centrum wordt waar alle inwoners graag komen, door:

- Meer toegankelijke informatie: wat is er te doen, wanneer en voor wie?
- Via diverse kanalen: een goed toegankelijke website, Facebook, digitaal infobord, Kwieb-app, enz..
- Verbeteren van uitstraling: uitnodigende ingang, niet roken bij ingang, meer groen binnen en buiten, beter zicht van buiten naar binnen en andersom.

Winkelcentrum Coevering en P-plaats

- Nieuwe speeltoestellen.
- Meer groen en vooral ook bloemen (maar niet ten koste van parkeerruimte).
- Meer bankjes / ontmoetingsplek creëren op plek waar nu speeltoestellen staan.
- Beter schoonhouden.
- Andere tegels bij ingang (valgevaar nat weer).
- Aparte plek voor jongeren.
- Beide P-plaatsen met elkaar verbinden.

Pad langs de Dommel

- Meer bankjes.
- Goed onderhoud (afval).
- Meer zicht op de beek (natuurbeleving).
- Gescheiden fiets- en wandelpad.
- Veiligheid (dat men niet de beek in kan rijden).

Bos en heide

- Speelmogelijkheden creëren.
- Afvalbakken plaatsen.
- Meer veiligheid (honden die loslopen, veilige paden)
- Meer bekendheid over wandel- en fietsmogelijkheden in bos en Strabrechtse en Coeveringse Heide.

Conclusie: relatie met gezondheid

Basisbehoeften van inwoners zijn Schoon en Veilig

→ deze zijn ook belangrijke **voorwaarden** voor **Ontmoeten, Bewegen en Spelen** (Sociaal en Actief)

De geïdentificeerde behoeften en motivaties ontmoeten, spelen en bewegen:

- Sociale verbinding en meedoen
- Ontspannen en genieten
- Persoonlijke groei en integratie
- Plezier en sociale ontwikkeling
- Gezondheid en ontwikkeling van kinderen

Richtinggevende elementen

Randvoorwaarden voor een Gezonde Leefomgeving m.b.t. Ontmoeten, Bewegen en Spelen

Verschillende dingen waar in de Coevering aan gewerkt kan worden:

- Divers activiteiten aanbod voor verschillende inwonersgroepen.
- Betere informatie over activiteiten, toegankelijk voor diverse inwonersgroepen.
- Meer en betere ontmoetingsplekken binnen en buiten.
- Verbetering van voorzieningen om te bewegen en spelen.
- Meer burenccontact

- Bankjes plaatsen
- Verbeteringen aan speelplek achter de school
- Meer divers aanbod van activiteiten en toegankelijke informatie over activiteiten

- Wie pakt deze dingen op? Wie organiseert wat?
- Welke rol gaan inwoners oppakken?
- Financiering voor grotere fysieke aanpassingen in de wijk
- Uitwerking inrichtingsplannen.